

Behandling i Landsstinget. Vi have tilladt os at foreslåa denne Paragraf paa ny indsat, idet vi gaa ud fra, at hvis det skulde lykkes os at staafe Arbejderne den Arbejdsfrihed, som Underændringsforslaget tilsigter at give dem, ja selv om vi ikke skulde kunne naa videre end til den Arbejdsfrihed, som Udvalgets Ændringsforslag vil give, hvilken jeg dog anser for at være altsor begrænset, vilde det dog være rigtigere og i Overensstemmelse hermed, at man giver Arbejderne Afgang til saa gode og junde Forlystelser og Fornøjelser som muligt, giver dem Lejlighed til at deltage i Foramlinger for at høre belærende Foredrag, hvor de i det hele taget dels kunne adspredde sig og dels forøge deres Kundskaber. Dette kan jo ikke være noget, der i mindste Maade kan hindre Gudstjenesten, og det staar ogsaa udtrykkelig i Ændringsforslaget, at det ikke maa forstyrre den. Jeg tror heller ikke, at det vil hindre den, thi de, der ville besøge Gudstjenesten, ville alligevel gøre det, selv om der holdes Forlystelser og Dvælseser, men det farlige er, at naar der ikke er noget Sted, hvor Arbejderne kunne gaa hen og faa god og sund Adspredelse, naar der ikke er noget Sted, hvor de kunne gaa hen for at faa Belæring og forøgede Kundskaber, kan det let være, at Værtshusene vilde trække mere, end de bør trække. Det er et af de Hovedmomenter, der ligger til Grund for Ændringsforslaget, at den Frihed, vi tilsigte at give Arbejderne, og som Arbejderne trænge til, saavel af Hensyn til deres Helbred som af Hensyn til deres Stilling som Mennesker, bør der gives dem Lejlighed til at bruge paa en saadan Maade, at den virker oplivende og forædlende paa dem, saa at de kunne blive mere kundskabsrige og dannede Mennesker, end de ville blive, naar de stadig skulle trælle i Fabrikkerne og anvende deres Tid udelukkende som Arbejdere. — Jeg tror im, at have gennemgaaet Rækken af de stillede Ændrings- og Underændringsforslag, og hermed tillader jeg mig at anbefale Tinget at vedtage dem. Jeg tror, at det er Forslag, som ikke fornylste noget ved det bestaaende i den Grad, at man egentlig kan have noget derimod, men paa den anden Side tror jeg, at de ere i høj Grad nødvendige, dersom denne Lov skal gøre det Gode, som jeg ønsker, at den skal gøre saavel lige overfor Arbejderne som overfor de Hændlende.

Th. Nielsen: Som ærede Medlemmer have set, er det lykkes Udvalget efter noget Arbejde at blive fuldstændig enig om de Ændringsforslag, som her ere fremsatte.

Jeg har som Mindretal i Udvalget kunnet gaa med til denne Overenskomst, fordi det i Virkeligheden er det eneste, hvorom der er fuldstændig Enighed i Folketinget, hvad der ligger udover dette, i ethvert Fald over Realiteten af de Ændringsforslag, som Udvalget er enig om, derom er Folketinget i høj Grad splidagtigt. Jeg tror heller ikke, at Samfundet kan tage imod synderlig mere end det, her foreslaas, for saa vidt man tør gaa ud fra, og det tør man vel nok i dette Tilfælde, at Folketinget nogenlunde er Udtrykt for, hvad Samfundet i den Henseende kan tage imod. Det er i hvert Fald ikke noget, der er kommet bagpaa, fordi det er en Sag, der er forhandlet i 5 Aar atter og atter i Folketinget, saa at man har haft rig Lejlighed til at gennemgaa disse Forhold, som vi her sysselsætte os med. — Efter at have udtalt denne almindelige Bemærkning skal jeg omtale de Ændringsforslag, der ere stillede udenfor Betænkningen, som jo for største Delen ikke ere noget nyt, men som har været drøftet gentagne Gange. Folketinget har jo været enig om, at Vulfkerne skulde lukkes, det er det ene, det andet er den almindelige Regel, at i alle Fabrikker og fabrikmæssig drevne Virksomheder, saadanne, der komme ind under Loven af 23de Maj 1873, skal alt Arbejde ophøre paa Folketirkens Søn- og Helligdage. Denne almindelige Regel har man været enig om, men man har lige saa godt været enig om, at man var nødt til at overlade Administrationen at kunne gøre almindelige Undtagelser fra denne Regel, og disse Undtagelser, som Folketinget var enig om, ere omtrent de samme, som staa i Ministerens Forslag nu, og som Udvalget har enedes om. Man har enedes om at affatte dem paa en noget anden Maade, men Meningen er den samme. I Folketingets Forslag staar, at Indenrigsministeren bemyndiges til helt eller delvis at tilstede almindelige Undtagelser herfra, nemlig fra den almindelige Regel, naar det for ham oplyses, at de paagældende Virksomheder ifølge deres Natur kræve uafbrudt Drift — det er det, vi have udtrykt i vort Ændringsforslag til § 3 — eller hvor fuldstændig Afbrydelse af Arbejdet vilde medføre Skade paa det under Forarbejdelse værende Materiale, og det have vi udtrykt ved vor anden Ændring paa en noget anden, maatte nok saa bestemt Maade. Det er i Virkeligheden Ting, om hvilke Folketinget har været enig, som det er lykkes Udvalget her at komme til Enighed om. De Ændringer, der ere stillede udenfor Betænkningen, ere netop dem, hvorom Striden har drejet sig, dog ikke om den første, Hovedændringen.